

Raadsinformatiebrief

Zaaknummer: 69246-2024 /

Auteur	: Hiltja Hoff
Domein	: Ruimte
Team	: Groene leefomgeving
E-mail	: Hiltja.Hoff@gemeentemaashorst.nl
Port.	: J.P.A. van den Heuvel

Aan de leden van de gemeenteraad van Maashorst.

Onderwerp

Textielinzameling in Maashorst

Kennisnemen van

De regelgeving rondom textiel en de gevolgen voor de textielinzameling in Maashorst.

Inleiding

Per 1 januari 2026 verandert de manier waarop de gemeente Maashorst textiel inzamelt. Deze verandering is geen gevolg van nieuw gemeentelijk afvalbeleid, maar vloeit voort uit gewijzigde landelijke wetgeving. De wetgeving rondom de textielinzameling houdt het volgende in:

- Een wettelijke plicht om afgedankt textiel gescheiden in te zamelen (Wet milieubeheer).
- Producenten zijn sinds 1 juli 2023 verantwoordelijk voor de hele levenscyclus van hun producten, inclusief de afvalfase (Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV)). Ondanks deze producentenverantwoordelijkheid blijft de zorgplicht voor de inzameling bij de gemeenten liggen. Met de UPV worden gemeenten verplicht om textiel gescheiden in te zamelen en regie daarop te voeren. Net zoals ze dat al lange tijd doen voor glas, GFT+E enzovoort.
- Rechtspraak heeft aangegeven dat het inzamelen van textiel in textielcontainers onder de afvalwetgeving valt. Niet alleen herdraagbare kleding komt terecht in de textielcontainers, maar ook onbruikbare kleding, huishoudtextiel en afval.
- Direct herdraagbare kleding dat bij ontvangst wordt gecontroleerd op herdraagbaarheid is geen afval en valt niet onder de wet milieubeheer en de UPV.
- Het inzamelen en verwerken van afgedankt textiel is een overheidsopdracht, en vertegenwoordigt een dusdanige waarde dat de aanbestedingsregels van toepassing zijn.

In Maashorst is het inzamelen van textiel ooit gestart als het inzamelen van herdraagbare kleding voor goede doelen en gegund aan de charitatieve organisaties Caritas en Uden Wereldwijd en later ook aan het Kringloopbedrijf Oss.

In Maashorst zijn verschillende particuliere initiatieven waar inwoners tweedehands kleding kunnen kopen tegen een lagere prijs, zoals ViaVia, de kringloopwinkel en diverse tweedehands kledingwinkels. Twee van deze initiatieven (ViaVia en Caritas) bieden daarnaast gratis kleding aan minima. Dergelijke particuliere organisaties genereren hun inkomsten uit giften en de verkoop van kleding. Maashorst voert de wettelijke taken uit die gericht zijn op de ondersteuning van inwoners met een laag inkomen. Kledingbanken of ontwikkelingshulp zijn geen wettelijke taken, en worden in Nederland verzorgd door particuliere initiatieven.

Omdat textielinzameling onder de afvalwetgeving valt en waarde vertegenwoordigt, is de gemeente verplicht dit via een openbare aanbesteding te regelen. Alle organisaties die aan de wettelijke eisen voldoen, mogen meedingen. In sommige gemeenten worden uitzonderingen worden gemaakt voor organisaties die onder de regels voor sociale werkvoorziening vallen (waar minimaal 30% van de medewerkers mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zijn). Stichting Caritas en Uden Wereldwijd zijn vrijwilligersorganisaties en vallen niet onder deze categorie. Het college wilde de kledingbank ondersteunen door kleding beschikbaar te stellen voor minima. Mogelijkheden hiervoor zijn één kledingcontainer rechtstreeks toe te wijzen aan de kledingbank (maximale hoeveelheid zonder aanbesteding). Of in de aanbesteding op te nemen dat de nieuwe inzamelaar een hoeveelheid bruikbare kleding aan de kledingbank zou kunnen afstaan. Caritas heeft besloten hier geen gebruik van te maken en zelfstandig verder te gaan. De organisatie kiest ervoor om alleen nog kleding in te zamelen op haar eigen locatie.

Kernboodschap

Met de wettelijke plicht om textiel gescheiden in te zamelen, dat textielcontainers onder de afvalwetgeving vallen, en dat het inzamelen en verwerken van textiel aanbesteed moet worden, neemt de gemeente de verantwoordelijkheid voor de textielinzameling op zich en gaat zij deze via een aanbestedingsprocedure contracteren.

In de aanbesteding gaat de gemeente sturen op efficiëntie, duurzaamheid en kwaliteit, zodat we het scheiden van textiel nog verder verbeteren en meer (bruikbaar, oud en versleten) kunnen hergebruiken of recyclen. Uit analyse van het restafval blijkt dat er nog textiel bij het restafval wordt weggegooid.

De textielinzameling en verwerking besteden we in 2025 aan, zodat per 1 januari 2026 het inzamelen van textiel in textielcontainers voortgezet kan worden.

Het houdt ook in dat vanaf 1 januari 2026 zowel de kosten als de opbrengsten van de textielinzameling voor rekening van de gemeente komen. De verwachting is dat de textielopbrengsten net niet de kosten zullen compenseren. Maar het netto saldo is afhankelijk van de aanbesteding. Het effect wordt gedekt uit de voorziening afval. Het college is bevoegd om structurele uitgaven te begroten als deze samenhangen met inkomsten van derden (Financiële verordening). In de eerstvolgende bestuursrapportage wordt het gemeld.

Het inzamelen van textiel door Caritas, Uden Wereldwijd en Kringloopbedrijf stopt hiermee eind 2025. Hoewel dit betekent dat zij een inkomstenbron of bron van kleding verliezen, hoeven hun goede doelen niet te stoppen. Ze ontvangen nu ook al op andere manieren geld of kleding (giften, inleveren van kleding) en kunnen ze nog andere initiatieven ontwikkelen. Daarnaast ligt het ook bij de inwoners zelf

om ervoor te kiezen geld of goede kleding te doneren aan de kledingbank of voor ontwikkelingshulp. In dit kader is Caritas onlangs gestart met een communicatiecampagne.

Communicatie

Caritas, Uden Wereldwijd en Kringloopbedrijf zijn vanaf begin 2024 geïnformeerd over de ontwikkelingen in regelgeving en waar de gemeente voor aan de lat staat. Onlangs zijn ze ingelicht over het besluit van het college om aan te besteden.

Vervolg.

De textielinzameling in 2025 aanbesteden en de huidige textielcontainers vervangen.

Bijlagen

nvt

Uden, 3 juni 2025

Burgemeester en wethouders van Maashorst
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

J.A. van der Pas